

Judikatūras krājums

TIESAS SPRIEDUMS (desmitā palāta)

2021. gada 21. oktobrī*

Lūgums sniegt prejudiciālu nolēmumu – Tiesu iestāžu sadarbība krimināllietās – Direktīva 2012/13/ES – Tiesības uz informāciju kriminālprocesā – 6. panta 3. punkts – Aizdomās turēto vai apsūdzēto personu tiesības uz informāciju par to tiesībām – Eiropas Savienības Pamattiesību hartas 47. un 48. pants – Valsts tiesību akti, kuros nav paredzēts procesuāls līdzeklis, lai pēc pirmstiesas sēdes novērstu apsūdzības raksta saturā pieļautās neprecizitātes un nepilnības

Lietā C-282/20

par lūgumu sniegt prejudiciālu nolēmumu atbilstoši LESD 267. pantam, ko *Spetsializiran nakazatelen sad* (Specializētā krimināltiesā, Bulgārija) iesniedza ar 2020. gada 22. jūnija lēmumu un kas Tiesā reģistrēts 2020. gada 26. jūnijā, kriminālprocesā pret

ZX,

piedaloties

Spetsializirana prokuratura,

TIESA (desmitā palāta)

šādā sastāvā: ceturtās palātas priekšsēdētājs K. Likurgs [*C. Lycourgos*] (referents), kas pilda desmitās palātas priekšsēdētāja pienākumus, tiesneši I. Jarukaitis [*I. Jarukaitis*] un M. Ilešičs [*M. Ilešič*],

ģenerāladvokāts: A. Rants [*A. Rantos*],

sekretārs: A. Kalots Eskobars [*A. Calot Escobar*],

ņemot vērā rakstveida procesu,

ņemot vērā apsvērumus, ko sniedza:

- Čehijas valdības vārdā – *M. Smolek* un *J. Vláčil*, kā arī *T. Machovičová*, pārstāvji,
- Ungārijas valdības vārdā – *M. Fehér* un *M. Tátrai*, pārstāvji,
- Eiropas Komisijas vārdā – *P. Van Nuffel*, *M. Wasmeier* un *I. Zaloguein*, pārstāvji,

* Tiesvedības valoda – bulgāru.

nemot vērā pēc ģenerālvokāta uzklaušanās pieņemto lēmumu izskatīt lietu bez ģenerālvokāta secinājumiem,

pasludina šo spriedumu.

Spriedums

- 1 Lūgums sniegt prejudiciālu nolēmumu ir par to, kā interpretēt Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvas 2012/13/ES (2012. gada 22. maijs) par tiesībām uz informāciju kriminālprocesā (OV 2012, L 142, 1. lpp.) 6. panta 3. punktu un Eiropas Savienības Pamattiesību hartas (turpmāk tekstā – “Harta”) 47. pantu.
- 2 Šis lūgums ir iesniegts saistībā ar kriminālprocesu, kas ierosināts pret ZX par viltotas naudas glabāšanu.

Atbilstošās tiesību normas

Savienības tiesības

- 3 Direktīvas 2012/13 14. un 41. apsvērumā ir noteikts:

“(14) [...] [Šajā direktīvā] noteikti kopējie minimālie standarti, kas jāpiemēro attiecībā uz noziedzīgos nodarījumos aizdomās turētām vai apsūdzētām personām sniedzamo informāciju par viņu tiesībām un par viņām izvirzīto apsūdzību, lai veicinātu dalībvalstu savstarpēju uzticēšanos. Šī direktīva ir pieņemta atbilstīgi tiesībām, kas noteiktas [H]artā, un jo īpaši tās 6., 47. un 48. pantā, balstoties uz [1950. gada 4. novembrī Romā parakstītās Eiropas Cilvēktiesību un pamatbrīvību aizsardzības konvencijas (turpmāk tekstā – “ECPAK”)] 5. un 6. pantu Eiropas Cilvēktiesību tiesas interpretācijā. [...]”

[..]

(41) Šajā direktīvā ir ievērotas pamattiesības un principi, kas atzīti [H]artā. Jo īpaši šīs direktīvas mērķis ir veicināt tiesības uz brīvību, tiesības uz taisnīgu tiesu un tiesības uz aizstāvību. Tā būtu atbilstīgi jāīsteno.”
- 4 Šīs direktīvas 6. panta “Tiesības uz informāciju par apsūdzību” 3. un 4. punktā ir noteikts:

“3. Dalībvalstis nodrošina, lai ne vēlāk kā tad, kad tiesā tiek iesniegti apsūdzības argumenti, tiktu sniegta detalizēta informācija par apsūdzību, tostarp par noziedzīga nodarījuma būtību un juridisko kvalifikāciju, kā arī apsūdzētās personas līdzdalības pakāpi.

4. Dalībvalstis nodrošina, lai aizdomās turētie vai apsūdzētās personas nekavējoties tiktu informētas par jebkādam izmaiņām informācijā, kas sniegta saskaņā ar šo pantu, ja tas ir nepieciešams, lai garantētu procesa taisnīgu norisi.”

Bulgārijas tiesības

- 5 *Nakazatelno–protsesualen kodeks* (Kriminālprocesa kodekss) 246. panta 2. un 3. punktā ir paredzēts:

“2. Lēmuma par personas saukšanu pie kriminālatbildības faktisko apstākļu daļā norāda: apsūdzētās personas izdarīto noziedzīgo nodarījumu; laiku, vietu un veidu, kādā tas ir ticis izdarīts; personu, kura ir cietusi noziedzīgā nodarījuma rezultātā, un kaitējuma apmēru; [..].”

3. Lēmuma par personas saukšanu pie kriminālatbildības rezolutīvajā daļā norāda: [..] izdarītās darbības juridisko kvalifikāciju [..].”

- 6 Kriminālprocesa kodeksa 248. panta 1. un 3. punkts ir izteikts šādā redakcijā:

“(1) Pirmstiesas sēdē tiek uzdoti šādi jautājumi:

[..]

3. vai pirmstiesas procedūras laikā ir izdarīts legalizējams būtisku procedūras noteikumu pārkāpums, kas ir izraisījis apsūdzētās personas, cietušā vai viņu tiesību pārņēmēju procesuālo tiesību ierobežošanu?

[..]

(3) Tiesas sēdē, kurā tiek taisīts spriedums pirmās instances, apelācijas un kasācijas instances tiesās, nav ļauts apstrīdēt 1. punkta 3. apakšpunktā minētos procesuālo tiesību pārkāpumus, par kuriem pirmstiesas sēdē, tostarp pēc tiesneša referenta ierosmes, nav notikušas debātes vai kuri tiek uzskatīti par nebūtiskiem.”

- 7 Saskaņā ar šī kodeksa 249. panta 2. punktu:

“Ja tiesvedība tiek apturēta, pamatojoties uz [Kriminālprocesa kodeksa] 248. panta 1. punkta 3. apakšpunktu, tiesa ar rīkojumu, kurā ir norādīti pieļautie pārkāpumi, nodod lietu prokuroram.”

- 8 Saskaņā ar minētā kodeksa 287. panta 1. punktu “prokurors sagatavo jaunu apsūdzības rakstu, ja viņš tiesas izmeklēšanas laikā ir konstatējis, ka ir pamats būtiski grozīt apsūdzības raksta faktu daļu vai piemērot likumu par smagākiem noziedzīgiem nodarījumiem”. Atbilstoši šī panta 3. punktam apsūdzības raksta grozījumu gadījumā ir jāparedz aizstāvības garantijas, proti, lietas izskatīšanas atlikšana, pamatojoties uz aizstāvības lūgumu, lai tā varētu sagatavot aizstāvību, ņemot vērā grozīto apsūdzības rakstu.

Pamatlieta un prejudiciālie jautājumi

- 9 Pret ZX Bulgārijā tiek veikta kriminālvajāšana par to, ka 2015. gada 19. jūlijā viņš kā likumīgu maksāšanas līdzekli bija glabājis viltotu naudu attiecīgajā valstī un ārvalstīs, proti, 88 banknotes ar 200 EUR nominālu, par kurām viņš zināja, ka tās ir viltotas, pārkāpdams Kriminālkodeksa 244. panta 2. punktu, lasot to kopā ar šī panta 1. punktu.

- 10 Pirmstiesas sēdē tika īpaši apspriests lēmuma par personas saukšanu pie kriminālatbildības tiesiskums. ZX to nebija apstrīdējis, un kompetentā tiesa nolēma, ka minētais lēmums par personas saukšanu pie kriminālatbildības no formālā viedokļa ir tiesisks.
- 11 Tomēr pēc visu pierādījumu iegūšanas, izvērtējot, vai ir izpildīti nosacījumi lietas dalībnieku uzklaušīšanai un sprieduma taisīšanai, šī tiesa lēmumā par personas saukšanu pie kriminālatbildības konstatēja dažas neprecizitātes un nepilnības, kuras pirmstiesas sēdē nebija atklātas. Proti, vispirms neesot ticis precīzi norādīts laikposms, kurā apsūdzētā persona bija glabājusi 88 viltotās banknotes, turpinājumā lēmumā par personas saukšanu pie kriminālatbildības esot nepilnīgi aprakstītas inkriminētās darbības juridiskās raksturiezīmes, un visbeidzot esot pieļauta kļūda, norādot Bulgārijas krimināltiesību normas, kuru pārkāpums tiek apgalvots.
- 12 2020. gada 12. jūnija tiesas sēdē iesniedzējtiesa vērsa uzmanību uz šiem lēmumā par personas saukšanu pie kriminālatbildības pieļautajiem pārkāpumiem. *Spetsializirana prokuratura* (Specializētā prokuratūra, Bulgārija; turpmāk tekstā – “prokurors”) tādēļ esot izteikusi vēlmi nekavējoties tos novērst, grozot apsūdzības rakstu. ZX esot norādījis, ka, neraugoties uz faktu juridiskajā kvalifikācijā pieļautajiem pārkāpumiem, nav pamata grozīt apsūdzības rakstu atbilstoši Kriminālprocesa kodeksa 287. pantam. ZX esot piedāvājis iesniedzējtiesai izlabot šīs kļūdas tās spriedumā, precizējot tajā pareizo noziedzīgā nodarījuma juridisko kvalifikāciju.
- 13 Iesniedzējtiesa norāda, ka pamatlietā tai ir jāizvērtē, vai, ņemot vērā prokurora paziņojumu tiesas sēdē pamatlietā, ir iespējams novērst šos lēmumā par personas saukšanu pie kriminālatbildības pieļautos procesuālos pārkāpumus, kurus tā uzskata par būtiskiem un tādiem, kas kavē kriminālprocesa pienācīgu norisi.
- 14 Šajā ziņā tā uzskata, ka minētie pārkāpumi bija jākonstatē pirmstiesas sēdē, tiesvedība bija jāaptur un lieta jānodod atpakaļ prokuroram, uzdodot novērst minētos pārkāpumus un sagatavot jaunu lēmumu par personas saukšanu pie kriminālatbildības. Taču tas netika izdarīts. Tā arī norāda, ka pēc 2017. gadā veiktās likumdošanas reformas (turpmāk tekstā – “2017. gada reforma”) no Kriminālprocesa kodeksa 248. panta 3. punkta izriet, ka šādu iespēju var izmantot tikai pirmstiesas sēdē, jo Bulgārijas likumā nav paredzēts mehānisms, lai pēc šīs tiesas sēdes novērstu šādus lēmumus par personas saukšanu pie kriminālatbildības pieļautos pārkāpumus, tostarp nododot lietu atpakaļ prokuroram.
- 15 Līdz ar to iesniedzējtiesa norāda, ka pirmais prejudiciālais jautājums ir par to, vai valsts tiesību aktos paredzētais aizliegums pēc pirmstiesas sēdes apspriest informācijas par apsūdzību sniegšanā pieļautos pārkāpumus un šajā ziņā iespējas labot tos neesamība atbilst Direktīvas 2012/13 6. panta 3. punktam. Tā it īpaši vēlas noskaidrot, vai šī tiesību norma ir piemērojama arī pēc pirmstiesas sēdes, piemēram, nākamajās tiesas sēdēs, kad pierādījumu vākšana ir pabeigta, bet pirms tiesa lemj par apsūdzību pēc būtības. Turklāt iesniedzējtiesa uzskata, ka minētais aizliegums varētu būt nesaderīgs ar Hartas 47. panta pirmo un otro daļu, kas attiecas uz tiesībām uz efektīvu tiesību aizsardzību un piekļuvi objektīvai tiesai.
- 16 Ja Tiesa secinātu, ka šie valsts tiesību akti neatbilst Savienības tiesībām, iesniedzējtiesa otrajā prejudiciālajā jautājumā vaicā par veidu, kādā ir novēršams procesuālais pārkāpums, kurš ir saistīts ar apsūdzētās personas tiesībām zināt, kas tai tiek inkriminēts. Tā kā saskaņā ar 2020. gada 14. maija spriedumu *Staatsanwaltschaft Offenburg* (C-615/18, EU:C:2020:376) Direktīvas 2012/13 6. panta 3. punktam ir tieša iedarbība, esot jāparedz procesuāls līdzeklis, kas ļautu izpausties šai tiešajai iedarbībai.

- 17 Šajā ziņā iesniedzējtiesa uzskata, ka pastāv divi iespējamie procesuālie līdzekļi.
- 18 Pirmais procesuālais līdzeklis esot piemērot Kriminālprocesa kodeksa 287. pantu – atbilstoši kuram ir ļauts grozīt apsūdzības rakstu, it īpaši, ja prokurors ir pieļāvis kļūdu lēmuma par personas saukšanu pie kriminālatbildības formulējumā –, interpretējot to plaši. Šādi grozījumi tiktu papildināti ar garantijām, kas ir nepieciešamas, lai apsūdzētā persona varētu sevi aizstāvēt. Konkrēti, tiesa dotu prokuroram iespēju veikt atbilstošus grozījumus lēmuma par personas saukšanu pie kriminālatbildības saturā, lai novērstu neprecizitātes un nepilnības, un pēc tam viņš pēc savas ierosmes informētu par to aizstāvību un dotu tai iespēju sagatavot aizstāvību, ņemot vērā šos grozījumus, kas tostarp ietvertu iespēju iesniegt jaunus lūgumus sniegt pierādījumus. Tomēr minētā tiesa norāda, ka līdz šim brīdim valsts tiesas nav izmantojušas iespēju grozīt apsūdzības rakstu minētā 287. panta izpratnē, lai novērstu tādus lēmumā par personas saukšanu pie kriminālatbildības pieļautus procesuālos pārkāpumus kā pamatlietā aplūkoti.
- 19 Paturot to prātā, pirmkārt, tā uzskata, ka šī procesuālā līdzekļa piemērošana izraisītu to, ka Kriminālprocesa kodeksa 248. panta 3. punktā ietvertais risinājums nebūtu saderīgs ar Savienības tiesībām. Otrkārt, šī piemērošana nozīmētu, ka lēmumā par personas saukšanu pie kriminālatbildības pieļautais procesuālais pārkāpums tiktu novērsts pēc tam, kad ir tikusi pabeigta pierādījumu vākšanas procedūra, bet pirms debatēm pēc būtības.
- 20 Otrais iespējamais procesuālais līdzeklis esot nepiemērot pēc 2017. gada reformas Kriminālprocesa kodeksā paredzēto aizliegumu un piemērot procesuālo līdzekli, kurš bija spēkā līdz šai reformai, proti, apturēt tiesvedību, nodot lietu atpakaļ prokuroram, lai tas sagatavotu jaunu lēmumu par personas saukšanu pie kriminālatbildības, un atsākt lietas izskatīšanu, no jauna uzklātos visus lieciniekus.
- 21 Tādējādi ar otro prejudiciālo jautājumu iesniedzējtiesa vēlas noskaidrot, vai šie iespējamie procesuālie līdzekļi atbilst Savienības tiesībām un it īpaši Direktīvas 2012/13 6. panta 3. punktam. Turklāt, ņemot vērā Hartas 47. pantu, tā vēlas noskaidrot, kurš no minētajiem procesuālajiem līdzekļiem ir vissaderīgākais ar tiesībām uz efektīvu tiesību aizsardzību un piekļuvi objektīvai tiesai.
- 22 Iesniedzējtiesa ir precizējusi, ka Tiesa jau ir lēmusi par identiskiem faktiskajiem apstākļiem, proti, par tādu lēmumu par personas saukšanu pie kriminālatbildības, kurā ir pieļauti procesuāli pārkāpumi, ar ko tiek pārkāptas apsūdzētās personas tiesības zināt, kas tai tiek inkriminēts. Tādējādi no 2018. gada 5. jūnija sprieduma *Kolev* u.c. (C-612/15, EU:C:2018:392), kā arī 2020. gada 12. februāra sprieduma *Kolev* u.c. (C-704/18, EU:C:2020:92) izriet, ka valsts tiesību aktos ir jāparedz pietiekami efektīvs mehānisms, lai novērstu lēmumā par personas saukšanu pie kriminālatbildības pieļautos pārkāpumus, kas ietekmē Direktīvas 2012/13 6. panta 3. punktā paredzētās apsūdzētās personas tiesības, neatkarīgi no tā, vai šos pārkāpumus novērš pati tiesa vai arī tas tiek darīts, nododot lietu atpakaļ prokuratūrai. Tomēr iesniedzējtiesa uzskata, ka šie spriedumi neļauj tai saņemt atbildi uz tās uzdotajiem jautājumiem.

23 Šādos apstākļos *Spetsializiran nakazatelen sad* (Specializētā krimināltiesa) nolēma apturēt tiesvedību un uzdot Tiesai šādus prejudiciālus jautājumus:

- “1) Vai valsts tiesību norma, proti, Bulgārijas Republikas [...] Kriminālprocesa kodeksa [...] 248. panta 3. punkts, saskaņā ar kuru pēc pirmās (pirmstiesas) tiesas sēdes kriminālprocesā nav paredzēta procesuālā kārtība, kas ļautu novērst apsūdzības raksta satura neprecizitāti un nepilnīgumu, kuru rezultātā tiek pārkāptas apsūdzētā tiesības tikt informētam par apsūdzību, ir saderīga ar Direktīvas 2012/13 6. panta 3. punktu un [Hartas] 47. pantu?
- 2) Ja uz šo jautājumu tiek sniegta noliedzoša atbilde, vai valsts tiesību normu par apsūdzības grozīšanu interpretācija, kas ļauj prokuroram tiesas sēdē novērst šo apsūdzības raksta satura neprecizitāti un nepilnīgumu tādējādi, ka faktiski un efektīvi tiek ņemtas vērā apsūdzētā tiesības tikt informētam par apsūdzību, ir saderīga ar iepriekš minētajām [Direktīvas 2012/13] tiesību normām un [Hartas] 47. pantu, vai arī ar šīm iepriekš minētajām tiesību normām būtu saderīgi nepiemērot valsts aizliegumu izbeigt tiesvedību un nosūtīt lietu atpakaļ prokuroram jauna apsūdzības raksta sagatavošanai?”

Par prejudiciālajiem jautājumiem

Par pirmo jautājumu

- 24 Uz dodot pirmo jautājumu, iesniedzējtiesa būtībā vēlas noskaidrot, vai Direktīvas 2012/13 6. panta 3. punkts un Hartas 47. pants ir jāinterpretē tādējādi, ka tie nepieļauj tādus valsts tiesību aktus, kuros nav paredzēts procesuāls līdzeklis, kas pēc pirmstiesas sēdes kriminālprocesā ļautu novērst lēmuma par personas saukšanu pie kriminālatbildības saturā pieļautās neprecizitātes un nepilnības, ar kurām tiek aizskartas apsūdzētās personas tiesības saņemt detalizētu informāciju par apsūdzību.
- 25 Pirmkārt, ir jāatgādina, ka Direktīvas 2012/13 6. pantā ietvertajās tiesību normās ir definēti noteikumi par tiesībām tikt informētam par apsūdzību, kas ir vērsti uz to, lai garantētu procesa taisnīgu norisi un tiesību uz aizstāvību efektīvu īstenošanu (spriedums, 2019. gada 13. jūnijs, *Moro*, C-646/17, EU:C:2019:489, 43. punkts, kā arī rikožums, 2021. gada 14. janvāris, UC un TD (Apsūdzības rakstā pieļauti formas trūkumi), C-769/19, nav publicēts, EU:C:2021:28, 43. punkts).
- 26 Kā būtībā ir norādīts Direktīvas 2012/13 14. un 41. apsvērumā, šīs direktīvas pamatā it īpaši ir Hartas 47. un 48. pantā minētās tiesības un tās mērķis ir veicināt šīs tiesības. Konkrētāk, šīs direktīvas 6. pantā ir skaidri nostiprināts Hartas 47. pantā un 48. panta 2. punktā paredzēto tiesību uz efektīvu tiesību aizsardzību un tiesību uz aizstāvību aspekts (šajā nozīmē skat. spriedumus, 2018. gada 5. jūnijs, *Kolev* u.c., C-612/15, EU:C:2018:392, 88. punkts, kā arī 2020. gada 14. maijs, *Staatsanwaltschaft Offenburg*, C-615/18, EU:C:2020:376, 71. punkts).
- 27 Otrkārt, runājot par brīdi, kurā ir jānodrošina Direktīvas 2012/13 6. panta 3. punktā paredzēto procesuālo tiesību izmantošana, Tiesa ir norādījusi, ka principā vēlākais ir brīdis, pirms krimināltiesa ir sākusi izskatīt apsūdzības pēc būtības un pirms ir sāka lietās dalībnieku argumentu uzklaušīšana šajā tiesā (šajā nozīmē skat. spriedumu, 2020. gada 12. februāris, *Kolev* u.c., C-704/18, EU:C:2020:92, 39. punkts, kā arī rikožumu, 2021. gada 14. janvāris, UC un TD (Apsūdzības rakstā pieļauti formas trūkumi), C-769/19, nav publicēts, EU:C:2021:28, 44. punkts).

- 28 Šajā ziņā Tiesa ir nospriedusi, ka nekas Direktīvā 2012/13 neliedz tiesai veikt vajadzīgos pasākumus, lai novērstu lēmumā par personas saukšanu pie kriminālatbildības pieļautos pārkāpumus, ja vien pienācīgi tiek aizsargātas tiesības uz aizstāvību un procesa taisnīgu norisi (šajā nozīmē skat. spriedumu, 2018. gada 5. jūnijs, *Kolev* u.c. (C-612/15, EU:C:2018:392, 94. punkts).
- 29 Turklāt Tiesa jau ir atzinusi, ka aizstāvībai sniegtā informācija par apsūdzību vēlāk var tikt grozīta, it īpaši saistībā ar inkriminēto faktu juridisko kvalifikāciju. Tomēr informācijai par šādiem grozījumiem ir jābūt sniegtai apsūdzētajai personai vai tās advokātam brīdī, kad tiem vēl ir iespēja efektīvi reaģēt, – pirms tiesas apspriedes stadijas. Turklāt šī iespēja šajā ziņā ir paredzēta Direktīvas 2012/13 6. panta 4. punktā, kurā ir noteikts, ka aizdomās turētajām vai apsūdzētajām personām nekavējoties ir jādara zināmas jebkādas kriminālprocesa gaitā notikušās izmaiņas informācijā, kas sniegta saskaņā ar šo pantu, ja tas ir nepieciešams, lai garantētu procesa taisnīgu norisi (šajā nozīmē skat. spriedumu, 2018. gada 5. jūnijs, *Kolev* u.c., C-612/15, EU:C:2018:392, 95. punkts).
- 30 No visas minētās judikatūras izriet, ka no Direktīvas 2012/13 6. panta 3. punkta izrietošajām tiesībām ir jābūt nodrošinātām visā kriminālprocesa laikā un tātad šajā gadījumā arī pēc pirmstiesas sēdes krimināllietā. Iesniedzējtiesa ir norādījusi, ka pēc 2017. gada reformas iespēja apturēt tiesvedību un nodot lietu atpakaļ prokuroram ar norādi novērst lēmumā par personas saukšanu pie kriminālatbildības pieļautos procesuālos pārkāpumus un sagatavot jaunu lēmumu par personas saukšanu pie kriminālatbildības atbilstoši Kriminālprocesa kodeksa 248. panta 3. punktam var tikt īstenota tikai minētajā tiesas sēdē, jo Bulgārijas tiesībās nav paredzēts mehānisms šādu pārkāpumu novēršanai pēc šīs tiesas sēdes.
- 31 No tā izriet, ka šādi tiesību akti neatbilst nedz Direktīvas 2012/13 6. panta 3. punktam, nedz Hartas 47. pantam, jo tāda procesuālā līdzekļa neesamība, kurš ļautu novērst lēmumā par personas saukšanu pie kriminālatbildības pieļautos pārkāpumus, pēc minētās tiesas sēdes liedz apsūdzētajai personai būt pietiekami detalizēti informētai par tai izvirzītajām apsūdzībām un tas varētu kavēt tiesību uz aizstāvību efektīvu īstenošanu.
- 32 Līdz ar to uz pirmo jautājumu ir jāatbild, ka Direktīvas 2012/13 6. panta 3. punkts un Hartas 47. pants ir jāinterpretē tādējādi, ka tie nepieļauj tādus valsts tiesību aktus, kuros nav paredzēts procesuāls līdzeklis, kas pēc pirmstiesas sēdes krimināllietā ļautu novērst lēmuma par personas saukšanu pie kriminālatbildības saturā pieļautās neprecizitātes un nepilnības, ar kurām tiek apdraudētas apsūdzētās personas tiesības saņemt detalizētu informāciju par apsūdzību.

Par otro jautājumu

- 33 Uz dodot otro jautājumu, iesniedzējtiesa būtībā vēlas noskaidrot, vai Direktīvas 2012/13 6. panta 3. punkts un Hartas 47. pants ir jāinterpretē tādējādi, ka atbilstoši tiem ir veicama tāda valsts likuma par apsūdzības grozīšanu interpretācija, kas ļauj prokuroram novērst lēmuma par personas saukšanu pie kriminālatbildības saturā pieļautās neprecizitātes un nepilnības tiesas sēdē, kurā tiks taisīts spriedums, vienlaikus efektīvi un faktiski nodrošinot apsūdzētās personas tiesības uz aizstāvību, vai arī atbilstoši minētajām tiesību normām tiek prasīts nepiemērot valsts tiesību aktos paredzēto aizliegumu, apturēt tiesvedību un nodot lietu atpakaļ prokuroram, lai tas sagatavotu jaunu lēmumu par personas saukšanu pie kriminālatbildības.

- 34 Tiesa jau ir atgādinājusi, ka Savienības tiesībās nav precizēta nedz valsts iestāde, kuras uzdevums ir pārliicināties, ka apsūdzētajām personām ir Direktīvas 2012/13 6. panta 3. punktā paredzētās tiesības, nedz procedūra, kas šajā ziņā ir jāievēro (šajā nozīmē skat. spriedumu, 2020. gada 12. februāris, *Kolev* u.c., C-704/18, EU:C:2020:92, 40. punkts, kā arī rīkojumu, 2021. gada 14. janvāris, UC un TD (Apsūdzības rakstā pieļauti formas trūkumi), C-769/19, nav publicēts, EU:C:2021:28, 44. punkts).
- 35 Tādējādi konkrētas Direktīvas 2012/13 6. panta 3. punkta īstenošanas kārtības noteikšana ietilpst dalībvalstu procesuālajā autonomijā, ievērojot līdzvērtības principu, saskaņā ar kuru valsts tiesību normas nedrīkst būt nelabvēlīgākas par tām, kas reglamentē līdzīgas situācijas, uz kurām attiecas valsts tiesības, un efektivitātes principu, saskaņā ar kuru valsts procesuālie noteikumi nedrīkst padarīt praktiski neiespējamu vai pārmērīgi apgrūtināt Savienības tiesībās piešķirto tiesību īstenošanu (šajā nozīmē skat. spriedumu, 2020. gada 12. februāris, *Kolev* u.c., C-704/18, EU:C:2020:92, 48. un 49. punkts, kā arī rīkojumu, 2021. gada 14. janvāris, UC un TD (Apsūdzības rakstā pieļauti formas trūkumi), C-769/19, nav publicēts, EU:C:2021:28, 47.–49. punkts).
- 36 It īpaši Direktīvas 2012/13 6. panta 3. punktam nav pretrunā tas, ka apsūdzēto personu tiesības tikt informētām par apsūdzību nodrošina vai nu prokurors pēc tam, kad lieta ir nodota atpakaļ kriminālprocesa pirmstiesas stadijā, vai nu kompetentā krimināllietu tiesa, kad lieta tiks nodota iztiesāšanai (šajā nozīmē skat. spriedumu, 2020. gada 12. februāris, *Kolev* u.c., C-704/18, EU:C:2020:92, 44. punkts, kā arī rīkojumu, 2021. gada 14. janvāris, UC un TD (Apsūdzības rakstā pieļauti formas trūkumi), C-769/19, nav publicēts, EU:C:2021:28, 46. punkts).
- 37 Šajā gadījumā ir jānorāda, ka situācijā, kad kriminālprocess kopumā nav pabeigts, Direktīvas 2012/13 6. panta 3. punktā paredzēto procesuālo tiesību īstenošana var tikt nodrošināta, ja tiesa tiesvedības stadijā vai nu var pati novērst pārkāpumus, kas ir pieļauti lēmumā par personas saukšanu pie kriminālatbildības, vai arī iespēja novērst pārkāpumus, nodrošinot tiesību uz aizstāvību ievērošanu, ir prokuroram, kuram lieta tiks nodota atpakaļ (šajā nozīmē skat. spriedumu, 2020. gada 12. februāris, *Kolev* u.c., C-704/18, EU:C:2020:92, 54. un 55. punkts, kā arī rīkojumu, 2021. gada 14. janvāris, UC un TD (Apsūdzības rakstā pieļauti formas trūkumi), C-769/19, nav publicēts, EU:C:2021:28, 49. punkts).
- 38 Tiesa šajā ziņā ir uzsvērusi – katrā ziņā neatkarīgi no brīža, kad ir sniegta Direktīvas 2012/13 6. panta 3. punktā minētā informācija, apsūdzētajai personai un tās advokātam, ievērojot sacīkstes principu un pušu procesuālo tiesību vienlīdzības principu, tostarp ir jābūt piešķirtam pietiekamam termiņam, lai iepazītos ar šo informāciju, un tiem ir jābūt sniegtai iespējai efektīvi sagatavot aizstāvību, iesniegt savus varbūtējos apsvērumus un attiecīgā gadījumā sagatavot jebkādu lūgumu, tostarp lūgumu par pierādījumu vākšanu, kurus tiem ir tiesības iesniegt saskaņā ar valsts tiesībām (šajā nozīmē skat. spriedumu, 2019. gada 13. jūnijs, *Moro*, C-646/17, EU:C:2019:489, 53. punkts un tajā minētā judikatūra, kā arī rīkojumu, 2021. gada 14. janvāris, UC un TD (Apsūdzības rakstā pieļauti formas trūkumi), C-769/19, nav publicēts, EU:C:2021:28, 50. punkts).
- 39 Ņemot vērā iesniedzējtiesas jautājumus par to, vai Savienības tiesībās ir noteikts pienākums vai nu interpretēt valsts tiesības atbilstīgi Savienības tiesībām, vai arī nepiemērot Kriminālprocesa kodeksa 248. panta 3. punktā ietvertu tiesību normu, kāda tā izriet no 2017. gadā veiktajiem grozījumiem, piemērojot līdz tam pastāvošo tiesību normu, atbilstoši kurai bija ļauts apturēt tiesvedību un nodot lietu atpakaļ prokuroram, ir jāatgādina, ka, lai nodrošinātu visu Savienības

tiesību normu efektivitāti, Savienības tiesību pārākuma princips liek valstu tiesām savas iekšējās tiesības interpretēt cik vien iespējams atbilstīgi Savienības tiesībām (šajā nozīmē skat. spriedumu, 2019. gada 24. jūnijs, *Popławski*, C-573/17, EU:C:2019:530, 57. punkts).

- 40 Tikai tad, ja nav iespējams veikt tādu valsts tiesiskā regulējuma interpretāciju, kas būtu atbilstoša Savienības tiesību prasībām, valsts tiesai, kurai ir jāpiemēro Savienības tiesību normas, ir pienākums nodrošināt šo tiesību normu pilnīgu iedarbību, vajadzības gadījumā pēc savas ierosmes nepiemērojot jebkuru tām pretrunā esošu, pat vēlāk pieņemtu valsts tiesību aktu normu – bez vajadzības lūgt vai gaidīt, lai tā vispirms tiktu atcelta likumdošanas kārtībā vai ar kādu citu konstitūcijā paredzētu metodi (šajā nozīmē skat. spriedumu, 2019. gada 24. jūnijs, *Popławski*, C-573/17, EU:C:2019:530, 58. punkts un tajā minētā judikatūra).
- 41 Tādējādi atbilstīgas interpretācijas neiespējamības gadījumā visām valsts tiesām, kuras izskata lietu atbilstoši savai kompetencei, kā dalībvalsts institūcijām ir pienākums nepiemērot nevienu valsts tiesību normu, kas ir pretrunā Savienības tiesību normai, kurai ir tieša iedarbība tajā izskatāmajā lietā (šajā nozīmē skat. spriedumu, 2019. gada 24. jūnijs, *Popławski*, C-573/17, EU:C:2019:530, 61. punkts un tajā minētā judikatūra). Šajā ziņā Tiesa jau ir nospriedusi, ka ir uzskatāms, ka Direktīvas 2012/13 6. panta 3. punktam ir šāda tieša iedarbība (šajā nozīmē skat. spriedumu, 2020. gada 14. maijs, *Staatsanwaltschaft Offenburg*, C-615/18, EU:C:2020:376, 72. punkts).
- 42 Šajā gadījumā iesniedzējtiesa ir norādījusi, ka atbilstoši valsts tiesību aktiem tai ir ļauts plaši interpretēt Kriminālprocesa kodeksu un it īpaši šī kodeksa 287. pantā paredzētos noteikumus par apsūdzības raksta grozīšanu, sniedzot iespēju novērst lēmumā par personas saukšanu pie kriminālatbildības pieļautos procesuālos pārkāpumus. Konkrēti, tā norāda, ka, lai nodrošinātu apsūdzētās personas tiesību uz aizstāvību ievērošanu, piemērojot minēto 287. pantu, tiesa vispirms dodot prokuroram iespēju veikt atbilstošus grozījumus lēmuma par personas saukšanu pie kriminālatbildības saturā, lai novērstu neprecizitātes un nepilnības, un pēc tam prokurors par to informējot aizstāvību, un visbeidzot prokurors dodot iespēju aizstāvībai sagatavot aizstāvību, ņemot vērā šos grozījumus, tostarp vajadzības gadījumā iesniedzot jaunus lūgumus sniegt pierādījumus.
- 43 Jānorāda, ka šāds mehānisms atbilst Direktīvas 2012/13 6. panta 3. punktam un Hartas 47. pantam, jo tas ļauj efektīvi piemērot no šī 6. panta 3. punkta izrietošās prasības, un ar to var arī tikt nodrošinātas apsūdzētās personas tiesības uz efektīvu tiesību aizsardzību tiesā.
- 44 Šādos apstākļos, tā kā iesniedzējtiesa varēs veikt tādu Kriminālprocesa kodeksa interpretāciju, kas ir atbilstīga minētajām Savienības tiesību normām, tai nav pienākuma nepiemērot Kriminālprocesa kodeksa 248. panta 3. punktu, kāds tas izriet no 2017. gadā veiktajiem grozījumiem. Šajā ziņā nepieciešamo pārbaūžu veikšana tomēr ir iesniedzējtiesas ziņā.
- 45 Ņemot vērā iepriekš minētos apsvērumus, uz otro jautājumu ir jāatbild, ka Direktīvas 2012/13 6. panta 3. punkts un Hartas 47. pants ir jāinterpretē tādējādi, ka iesniedzējtiesai, cik vien iespējams, ir jāveic tāda valsts tiesību aktu attiecībā uz apsūdzības raksta grozīšanu interpretācija, kas ir atbilstoša Savienības tiesībām un kas ļautu prokuroram novērst lēmuma par personas saukšanu pie kriminālatbildības saturā pieļautās neprecizitātes un nepilnības tiesas sēdē, kurā tiks taisīts spriedums, vienlaikus efektīvi un faktiski nodrošinot apsūdzētās personas tiesības uz aizstāvību. Tikai gadījumā, ja iesniedzējtiesa uzskatītu, ka

atbilstīga interpretācija šajā ziņā nav iespējama, tai būtu pienākums nepiemērot valsts tiesību normu, atbilstoši kurai ir aizliegts apturēt tiesvedību un nodot lietu atpakaļ prokuroram, lai tas sagatavotu jaunu lēmumu par personas saukšanu pie kriminālatbildības.

Par tiesāšanās izdevumiem

- 46 Attiecībā uz pamatlietas pusēm šī tiesvedība ir stadija procesā, kuru izskata iesniedzējtiesa, un tā lemj par tiesāšanās izdevumiem. Izdevumi, kas radušies, iesniedzot apsvērumus Tiesai, un kas nav minēto pušu izdevumi, nav atlīdzināmi.

Ar šādu pamatojumu Tiesa (desmitā palāta) nospriež:

- 1) Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvas 2012/13/ES (2012. gada 22. maijs) par tiesībām uz informāciju kriminālprocesā 6. panta 3. punkts un Eiropas Savienības Pamattiesību hartas 47. pants ir jāinterpretē tādējādi, ka tie nepieļauj tādus valsts tiesību aktus, kuros nav paredzēts procesuāls līdzeklis, kas pēc pirmstiesas sēdes krimināllietā ļautu novērst lēmuma par personas saukšanu pie kriminālatbildības saturā pieļautās neprecizitātes un nepilnības, ar kurām tiek apdraudētas apsūdzētās personas tiesības saņemt detalizētu informāciju par apsūdzību.
- 2) Direktīvas 2012/13 6. panta 3. punkts un Eiropas Savienības pamattiesību hartas 47. pants ir jāinterpretē tādējādi, ka iesniedzējtiesai, cik vien iespējams, ir jāveic tāda valsts tiesību aktu attiecībā uz apsūdzības raksta grozīšanu interpretācija, kas ir atbilstoša Savienības tiesībām un kas ļautu prokuroram novērst lēmuma par personas saukšanu pie kriminālatbildības saturā pieļautās neprecizitātes un nepilnības tiesas sēdē, kurā tiks taisīts spriedums, vienlaikus efektīvi un faktiski nodrošinot apsūdzētās personas tiesības uz aizstāvību. Tikai gadījumā, ja iesniedzējtiesa uzskatītu, ka atbilstīga interpretācija šajā ziņā nav iespējama, tai būtu pienākums nepiemērot valsts tiesību normu, atbilstoši kurai ir aizliegts apturēt tiesvedību un nodot lietu atpakaļ prokuroram, lai tas sagatavotu jaunu lēmumu par personas saukšanu pie kriminālatbildības.

[Paraksti]